

норму української літературної мови під час перекладу з англійської на українську мову. Запобігання мовним помилкам та їх усунення спирається на досконале знання норм літературної мови.

Літературна норма мови фіксується у словниках, граматиках, довідниках, тобто підлягає кодифікації. Тому важливим завданням при формуванні перекладацьких компетенцій у студентів немовних вищих навчальних закладів є навчити їх користуватися словниками різних типів (від загальних академічних до професійно спеціалізованих). Актуальним є навчання різним інформаційно-пошуковим технологіям і технологіям дискурсивного аналізу.

Опанування теоретичними засадами і практичними навичками перекладу допоможе студентам під час роботи над курсовими і дипломними проектами та опрацювання різноманітної інформації, відтвореної іноземною мовою.

Мендрух Ю. М., викладач,
кафедра іноземних мов ФЕФ

РЕФЛЕКСІЯ ЯК ОСНОВНА УМОВА САМОКОНТРОЛЮ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Одним з важливих завдань навчання студентів вищої школи є розвиток їх умінь самостійно контролювати і оцінювати результати власної діяльності, що дозволить їм ефективно керувати процесом оволодіння цими знаннями. Як зазначає П.Я. Гальперін, самоконтроль — це дії того, хто навчається, які дозволяють здійснити не лише контроль, корекцію власної діяльності, але й врахування, аналіз ходу її виконання і на цій основі прогнозування кінцевого результату. Самоконтроль ґрунтується на здійсненні рефлексії навчальної діяльності. Самоконтроль процесу формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців з маркетингу передбачає застосування рефлексивного підходу, а саме здійснення рефлексії власного «я», партнера зі спілкування, актів спілкування і процесу формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців з маркетингу та застосування як контрольно-оцінного так і конструктивно-креативного механізмів рефлексії. Рефлексія майбутнього фахівця з маркетингу полягає в усвідомленні реального протікання комунікативної діяльності, аналізу її складових, оцінці реальних цілей та відповідності засобів їх досягнення, зіставленні отриманих результатів з початко-

вою метою, усвідомленні комунікантом власної ролі та самооцінці того, як його сприймають партнери зі спілкування, оцінці партнера зі спілкування, самоконтролі діяльності з формування комунікативної компетентності та самокорекції власної комунікативної поведінки (самоуправління у створенні нових, скорегованих елементів комунікативної поведінки).

Розкриємо особливості застосування рефлексивного підходу до формування комунікативної компетентності майбутніх маркетологів у процесі вивчення ними дисципліни «Комунікативні процеси у навчанні». З цією метою нами було розроблено тренінг з формування комунікативної компетентності, завданнями якого є розвиток рефлексії як необхідної умови самоконтролю, розвиток навичок суб'єкт-суб'єктної взаємодії, навичок виявлення та усунення бар'єрів у спілкуванні, формування мотивації до особистісного та професійного розвитку. У процесі роботи тренінгової групи особливу увагу було приділено використанню зворотнього зв'язку, методу групової дискусії в формі аналізу конкретних ситуацій та у формі аналізу процесів міжособистісної взаємодії в групі, мозкового штурму, рольових ігор та психотехнічних вправ та прийомів, що сприяють розвитку рефлексії. Тренінг було розроблено та проведено з врахуванням думок М. І. Найдьонова та Л. А. Найдьонової про рефлексивне середовище як основну умову розвитку рефлексії. При цьому, важливою умовою рефлексивного середовища є проблемно-конфліктна ситуація, яка спонукає учасників до рефлексії, оскільки вимагає осмислення та переосмислення. Враховано також ще дві умови актуалізації та розвитку рефлексії, а саме змістовна взаємодія в диаді та в групі. Предметом дискусії при застосуванні методу аналізу конкретних ситуацій є різноманітні ситуації міжособистісної та професійної взаємодії, переважно проблемно-конфліктного типу. Аналіз ситуацій в групі дозволяє учаснику тренінгу співвіднести власне бачення ситуації та способів її вирішення з думками інших учасників групи. Під час проведення загальної дискусії висуваяться різні точки зору, які часто є протилежними. У учасників дискусії виникає рефлексивний аналіз не лише власної думки під час розробки аргументації в її підтримку або усвідомленні її помилковості, а й аналіз партнерів з обговорення з метою їх правильного розуміння. Предметом аналізу процесів міжособистісної взаємодії в групі є реальні ситуації, що виникають в процесі спілкування між членами групи. При використанні рольової гри предметом обговорення є ігрова взаємодія учасників, а саме їх моделі поведінки, позиції у спілкуванні, соціальні та міжособистісні ролі і т.п.